

Mesures, mides i talles

R. V. i A.

Els camps semàntics dels verbs **mesurar**, **amidar** (o **midar**) i fins i tot una accepció poc usada del verb **tallar** ‘mesurar la talla o estatura d’algú’, tenen punts de contacte, però no són pas sinònims. El més genèric és *mesurar* (que també té altres sentits), que pot actuar com a descriptiu en les definicions dels altres dos. Els respectius substantius –**mesura**, **mida**, i **talla**– segueixen també l’esglaonament de concreció i especialització que dèiem, i hem de tenir present els matisos de cadascun a l’hora de fer-los servir adequadament i per a saber quan són intercanviables i quan no ho són. En tot cas, cal insistir en la incorrecció que representa usar el castellanisme **tamany* en lloc de *mida*, per una banda, i el verb espuri **medir* per *amidar*. També és un castellanisme usar *mida*, per *mesura*, en casos com *El Govern prendrà les mesures adients*. De fet, en castellà i en català, els mots equivalents *mesura/medida* i *mesura/mida* han seguit evolucions contràries pel que fa a l’ampliació dels seus respectius camps semàntics. En castellà és molt més genèric *medida* que *mesura*, que ha quedat gairebé reduït a expressar ponderació.

Si parlem de mesures lineals en general, farem servir *mida*. Si aquesta *mida* es refereix a l’**alçària** de una persona, podem parlar de la *talla*, fins i tot quan es tracta d’una alçària figurada, és a dir que podem dir, per exemple, que *En Pau és un polític de poca o molta talla*, i no necessàriament ens referim a la seua **estatura**.

Les locucions que podem formar amb aquest substantius també s’han d’adequar al sentit que aquests tenen aïllats, tant si són literals com si són figurats o metafòrics. Del grup de les locucions literals podem citar **donar bona mesura** ‘donar una mica més que la mesura exacta’, **a mida** ‘amb les dimensions ajustades’ (tot i que aquesta també pot ser metafòrica). Per les mateixes raons que exposàvem més amunt, no és correcta la locució **a mida que* en lloc de **a mesura que**. En el grup de les locucions fi-

gurades tenim **passar de mida** 'ésser excessiu' i les afins **fora mesura / fora mida** o **sense mesura / sense mida**, que denoten excés.

[*Medicampus*, 17 desembre 2001]